

KOM! SE! HÖR!

Smälänningar,

Skåningar, Hallänningar, stämman möte i det gamla Svea rikes utpost - - - **MARKARYD,**

där Södra Sunnerbo Hembygds- och Fornminnesförening anordnar sin första stora, stiltrogna

Hembygdsfäst i Ekbacken

Fredagen den 11, Lördagen den 12 och Söndagen den 13 aug. 1922

Ur det storartade programmet framhålles:

MUSIK	Tal för hembygden av kyrkoherde Edvin Sjöborg.	PROLOG
Körsång	Tal vid forngravarna av överlärare F. T. Frick	Solosång
Spelmanstävlan	Svenska Folkdanser <small>av utvald tropp, 20 personer, från lekstugan "National", Halmstad.</small>	Kulturhistoriskt MUSEUM
Båtfärd till forngravarna.	Praktisk förevisning av äldre hemslojd.	Servering av alla slag.
DANS!	Musiken utföres av K. Kronobergs Reg:tes musikkår	DANS!

Festdagarna tre böcker: Fredagen den 11 och Lördagen den 12 kl. 10 e. med utvalda delar av programmet samt Söndagen den 13 kl. 2,30 e. m. efter fullständigt program.
 Biljetter: Fredag och Lördag 50 e. m., Söndagen 100 e. m. Barn halv avgift.
 Nöjesskatt. Barn halv avgift.

EXTRATÅG
 Extratåg till Bjärnum kl. 10,50 e. m. ank. Markaryd 2,30 e. m.
 Extratåg till Markaryd kl. 10,30 ank. Hålsjö 11,30 e. m.
 Extratåg till Markaryd kl. 11 ank. Knäred 12,30 e. m.
 Extratåg till Hålsjö kl. 11,30 ank. Markaryd kl. 12,30 e. m.
 Extratåg till Hålsjö kl. 11,30 ank. Markaryd kl. 12,30 e. m.
 Extratåg till Hålsjö kl. 11,30 ank. Markaryd kl. 12,30 e. m.
 Extratåg till Hålsjö kl. 11,30 ank. Markaryd kl. 12,30 e. m.
 Extratåg till Hålsjö kl. 11,30 ank. Markaryd kl. 12,30 e. m.

Spelfot

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland

Adress: Folkdansringen Småland-Öland
c/o Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 KORSBERGA

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Lars Karlsson

Vice ordförande: Paul Lindgren

Sekreterare: Berit Axelsson

Kassör: Mats Gerebrink

Ledamöter: Marie-Charlotte Olofsson,
Cecilia Eriksson, Mary Bjerstedt

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Anslutet till Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR
www.smalandsspelmansforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter

Vice ordförande: Marianne Busk

Kassör: Sara Flyme

Sekreterare och registeransvarig:

Britt-Mari Arvidsson

Vice sekreterare: Johanna Stenström

Styrelsesuppleant: Barbro Palm

Omslagsbild:

Affisch och inbjudan till spelmansfäst i markaryd 1922.

Foto: Elisabeth Johansson

SSF:s stiftelse för unga spelmän

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvireras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Bjarnborg, e-post: eva.blomquist.bjarnborg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Bjarnborg, Alvesta.

Spelfot - Datum

Manusstopp

15 januari

15 april

15 augusti

1 november

Beräknad utgivning

15 februari

15 maj

15 september

1 december

Observera att utgivningsdatum inte alltid kan hållas. Parametrar som postgång, utdelningsdagar och tryckeriets väntetider påverkar.

VIKTIG INFORMATION TILL SSR:s MEDLEMMAR!

Medlemsavgift SSF för 2025

Vi skickar fr.o.m. 2025 inte ut inbetalningskort i första hand utan litar på att Du betalar in årsavgiften efter nyår till postgirokonto 44 80 33-1 eller Swish nr 123 52 78 452. Ange namn eller medlemsnummer vid inbetalning.

Vuxen 65 år och äldre: 200 kr

Vuxen 26 - 65 år: 250 kr

Ungdom 0-25 år: 100 kr

(samtliga inklusive medlemskap i SSR)

Familj - en medlem betalar fullt pris, övriga familjemedlemmar bosatta på samma adress: 50 kr.

Var vänlig ange släktskap vid betalning.

Observera att medlemsavgift + försäkringsavgift ska vara betald före 31 januari för att din försäkring ska gälla!

Presentation av SSF styrelse

Jag heter Barbro Palm, och är sedan ett år tillbaka suppleant i Smålands spelmansförbunds styrelse.

Jag är uppväxt i Nybro, och under min skoltid var jag fröidrottare, men slutade med det på högstadiet, och var lite vilsen en tid. Jag började 1974 i Nybro Folkdanslag, och tyckte om att dansa och trivdes bra med gemenskapen i laget, det var som att hitta "hem". Det blev mycket dans vid olika tillfällen, förutom träning och uppvisningar, så var vi bl a. på Samkväm hos olika folkdanslag i Småland och på gammaldans/kultis i folkparkerna i Kalmar och Växjö. Jag var även på dansresor, Rättviksdansen 1974, Hälsingehambon 1975 och bussresa till Nordleik i Trondheim 1976. Min mammas Värnensdräkt kom till mycket användning under denna tid.

Inspirerad av stämmor

Mitt intresse för folkmusiken ökade mer och mer, och jag ville själv kunna spela. Våren 1976 gick jag, tillsammans med två andra från laget, på folkkurs hos Gunnar Strimfors i Kalmar. Jag jobbade bara förmiddagar då, och hade mycket tid att öva. Hösten 1976 började jag på Lärarhögskolan i Växjö, för att studera två år till förskollärare. Jag var då med i Växjöortens Folkdanslag. Det var fina år med nya dansupplevelser för mig. Mitt fiolspel utvecklades också mycket tillsammans med spelmännen i laget, bl a. Magnus Gustafsson. Jag åkte tillsammans med några andra till Ransäterstämman 1977, så fantastiskt med dans och spel hela natten!

När det var dags att söka jobb, var det inte så enkelt att kunna stanna i Växjö, eller få jobb i mina hemtrakter, så jag flyttade till Vimmer-

by. Efter ett halvår började jag få värk i händer och fötter, och blev sjukskriven. Läkaren sa att det var ledgångsreumatism, men senare visade det sig vara en bindvävsinflammation. Det blev varken dans eller fiolspel på fyra år, men inflammationen avtog mer och mer och 1983 kunde jag börja arbeta igen. Jag åkte ofta till mina föräldrar i Nybro på helgerna, för att kunna gå på danskvällar och kurser som ordnades av Föreningen Spel och Dans i Kalmar. Föreningen startades hösten 1979 av danspedagogen Christina Rosengården, Heléne Ingvarsdotter med flera. Liknande "danshus" fanns då på många ställen i landet, bl a. Valshuset i Växjö.

Flytten till Öland

Jag träffade min man, Gunnar Palm, genom föreningen, och våren 1984 flyttade jag till Kalmar, och hösten 1984 bar det av till Vickleby på Öland. Våren 1986 köpte vi hus i Arontorp nära Färjestaden, och här bor vi än. Vi engagerade oss båda i föreningen, och jag blev kassör 1986. Vi ordnade danskvällar, dans- och spelkurser, och även en del sång/viskurser, med lokala spelmän, från Kalmar, Nybro och Öland, men även mer kända spelmän eller grupper från hela landet.

Jag försökte spela fiol igen i mitten av 1980-talet, men mina fingrar var fortfarande så stela, att det inte fungerade. Mitt instrument har varit sången. Dels i Mänkören i Kalmar, och dels i visgrupp på Öland men även i Kalmar Spelmanslags visgrupp. Jag har sedan några år försökt mig på att spela nyckelharpa, köpte en av Lasse Svensson i Skogsby. Det går betydligt bättre än fiol, men det går långsamt fram. Under alla år så har årets höjdpunkt varit Bordunstämman på Korró, numera Korrófes-

tivalen. Alla dessa fantastiska dans- och musikupplevelser genom åren, har gett energi för lång tid framåt.

Korröfestivalen 2024 fick jag uppleva på ett nytt sätt, genom att vara med i Spelmansförbundets tält, med försäljning av noter, böcker och skivor. Det var mycket trevligt.

Barbro Palm
Suppleant Smålands Spelmansförbund

Det dansades i Sunnerbo också

1920 bildades riksorganisationen Svenska Folkdansringen och 1922 anslöt sig Småland-Östergötlands hembygdsring med ett antal föreningar. Långt tidigare fanns det folkdansföreningar och dansgillan på många håll, bland annat Värends dansgille i Växjö och Ljungby dansgille omkring sekelskiftet 1900. I Stadsparken i Jönköping underhöll Jönköpings dansgille. I Halmstad fanns Lektugan National och i Helsingborg Folkdansens Vänner. Kristianstads folkdansgille var etablerat omkring 1901 och Kalmar folkdanslag Appell uppträdde i Rockneby 1916.

Det är intressant att följa spåren av de tidiga föreningarna i den tidens dagspress och ta del av språkbruket. Man kan fundera över var föreningarna fick tag i noter och dansbeskrivningar, vem som spelade och vem som instruerade danserna, var man skaffade dräkterna och vilka som egentligen var medlemmar. Mycket har ändrats under åren, men lika mycket känns igen.

1922

I Markaryd fanns handlingskraftiga personer med intresse för historia och hembygd, musik och folkdans. Södra Sunnerbo Hembygds- och Fornminnesförening bildades 1922 på initiativ av Hjalmar Thorsjö. Redan första året var han djärv nog att arrangera en tre dagar lång hembygdsfest för att finansiera föreningens verksamhet. Det blev succé och de tre dagarnas festligheter besöktes av 3.000 personer. Smålandsposten rapporterar den 15 augusti 1922 om det gedigna programmet och noterar att "Lektugan National från Halmstad uppträdde och skördade rikligt bifall för sina stiltrogna samt vackert och med härlig rytm utförda gamla folkdanser".

1923

Det var inte bara i Markaryd man höll stora fester. "National" besökte hembygdsfesten på Bolmsö enligt en notis i Smålandsposten den 10 juli 1923. "Därpå gav folkdansklubben National från Halmstad

vackra prov på sin skicklighet i folkdanser och den var sannerligen icke liten. Med precision och schwing utfördes Skördedans, Fjällnäspolska, Vingåkersdans, Gotlandskadrilj, Daldans från Dals socken och Schottis, på ett sätt som måste komma alla idkare av jazz och shimmy, m.fl. dylika avarter av dans, att skämmas grundligt."

Den 28 och 29 juli 1923 arrangerades "den traditionella hembygdsfesten i Markaryd" igen. Smålandsposten bevakade festligheterna. Festståget avgick från torget till Kronobergarnas marschmusik. Man noterade med glädje det stora inslaget av nationaldräkter även bland dem som inte medverkade. Det myllrade av folk och alla ville vara med för vid "Trekannten" stod Svenska Filmbolagets fotograf och bevade allt eftersom ståget skred fram mot festplatsen, den vackra Ekebacken. ... Hela tiden bevade 'filmfotografen' och med spänning går man nu och väntar på att få se sig själv på bio" skrev Smålandspostens reporter.

Skriftställaren Per Johnsson i Broby höll föredrag och berörde särskilt gamla bröllopsleder i anslutning till det bröllopfölje som deltog. Sedan följde uppträdande av nationalklädd ungdom från Markaryd, som utförde en brölloppolska och några folklekar. Från föregående år välkända Folkdanslaget National från Halmstad uppträdde flera gånger och på kvällen uppförde de som extranummer "Norsk fackeldans" till vilken sjöngs en gammal kämpavisa.

Den 13 augusti 1923 skrev tidningen Smålåningen: "Det folkdanslag från Markaryd som under hembygdsfesten var i tillfälle giva några med stort bifall emottagna dansnummer, har nu definitivt sammanslutit sig i en förening och hållit ett första sammanträde, varvid styrelseval förrättats. Till ordf. valdes posttjänsteman H. Thorsjö. ... Beslöts att för inövning av gamla folk- och allmogedanser avhålla möte varje onsdag. Lektioner skall dessutom hållas varannan lördag av vice dansledaren i folkdanslaget 'National' i

Halmstad, vilken välvilligt lovat ställa sig till disposition för detta ändamål."

Redan då Markaryd firade in våren på valborgsmässoafton 1924 fanns Markaryds folkdanslag med på torget och visade "utmärkta prov på sina gamla, vackra folkdanser". I tidningen noterades tacksam att firandet var lugnt och värdigt. Att "sjunga för ägg" hade förbjudits av köpingsstyrelsen!

Vad blev nu resultatet av de båda stora hembygdsfesterna 1922 och 1923? Jo, de gav god ekonomisk behållning och hembygdsföreningen kunde köpa mark till en hembygdspark. Hjalmar Thorsjös insamlade ca 2.000 föremål utgjorde basen i museet, en stuga från 1600-talet. Den 26 och 27 juli 1924 invigdes parken och museet och kronprinsen, sedermera kung Gustav VI Adolf, höll invigningstalet. Det nybildade "Markaryds Folkdansgille uppträdde med sina gamla folkdanser och blev livligt hyllade". Särskilt var det Skördedansen som "slog livligt an". På fotot med kronprinsparet bildar folkdanslagets medlemmar häck med liar och räfsor. Pojkarna är klädda i vad som tycks vara Unnarydsdräkt. Vad flickorna bär är svårare att identifiera, men alla har huvudbonad. Festen besöktes av överväldigande cirka 14.000 personer. Notera att Markaryds köping då hade mindre än 1.000 invånare! Redan i augusti 1924 var Markaryds folkdanslag inbjudet att medverka vid sommartinget som anordnades av Sunnerbo kretsloge av LOGT vid ordenshuset i Lagan. Där uppträdde danslaget i nationaldräkter med "sina med bifall mottagna nationaldanser".

1925

Kontakten bibehölls med Halmstadföreningen National. Smålåningen rapporterade den 13 februari 1925 att "Folkdanslaget Finnveden i Markaryd hade härom kvällen inbjudit folkdanslaget "National" i Halmstad och S.G.U:s folkdanslag i Ljungby till ett samkväm i härvarande godtemplarokal. Aftonen förflöt under ani-

merad stämning och de tre folkdanslagen fingo tillfälle att såväl visa varandra sina prestationer som också att samarbeta vid dansernas utförande”.

2024

Markaryds folkdanslag finns inte kvar i dag. Det gör däremot hembygdsföreningen med det nya namnet Markaryds kultur- och hembygdsförening. Sommaren 2024 återinvigdes den 100-åriga nyrenoverade hembygdsparken med en stor fest – men utan folkdans! Tack vare lyckliga omständigheter finns en fyra minuter lång film från festtåget 1923, tillgängliggjord med modern teknik och lokalt engagemang. Svenska filmbolagets fotograf som stod och "vevade" låter oss nu vara med. Om och om igen har jag tittat på filmbilderna, det myllrande folklivet och det långa, långa festtåget till Ekebacken.

Där syns finklädde människor, unga och gamla och flera hundra barn och vuxna i folkdräkt. Blåsorkestern går i täten och efter följer ett brudpar till häst med spelmän och bröllopsfölje, scouter, sångare med vita mössor och tusentals festdeltagare. Där ser man t.ex. de tio dansparen från National, männen lätt igenkända på sina stickade mössor. Och jag spanar och letar och tror mig hitta fröken Martha Björklund, en av medlemmarna i Markaryds folkdanslag. Hennes Sunnerbodräkt har jag ropat in på auktion. I kjolfickan låg hennes medlemskort, tryckt 1924! Och det kan bli en annan historia så småningom!

Elisabet Johansson
sejason@hotmail.com

Tack till Tommy Back och Markaryds hembygds- och kulturförening för tillgång till film och festaffsch.

Tidningsklippen är sökresultat på tjänsten Svenska tidningar på Kungliga biblioteket, tidningar.kb.se.

Ekebacken blev platsen för lantmanna- och lanthushållsskola och Markaryds folkhögskola.

En bild på Markaryds första folkdanslag. Bilden är tagen 1923. I förgrunden vännerna Hjalmar Thorsjö och Bernhard Ljunggren med varsin fiol och till höger om Ljunggren står dottern Ada.

Från vänster: Marta Andersson, Karl Ohlsson, Ebba Nilsson, Marta Björklund, Sven Karlsson, Smea-Sven kallad, Ruth och Greta Berg, Gunnar Svensson, fru och herr During, Vivan Persson, Nisse Nilsson, Ada Ljunggren, Karl Oskar Lindberg, Svea Sevander, Sture Olsson och Ida Johansson. Foto: Thore Brogårdh.

Efterlysning: Vilka är männen med fiollådor?

Sista unga mannen (till höger) torde vara Rudolf Andersson. Men känns de andra igen? Bild från filmen från 1923.

83. Sunnerbomarschen av Bernhard Ljunggren

komponerad av Nils Bernhard Ljunggren, Markaryd 1923
Att användas som bröllopsmarsch vid karnevalståget å hembygdsfesten i Markaryd 1923.
Publicerad i "Smålandsbygden", Festpublikation 1923

135. Marsch

"När tyskarna tågade in i Paris 1871"
Spelades av alla spelmännen, inför kronprinsen, vid invigningen av hembygsparken 1924.
Uppteckning efter inspelning av Carl Lavin.

Foto: Invigning av hembygdsparken. Spelmannen till vänster hette Rudolf Anderson. Foto: Thore Brogårdh

Fotnot från arkivet

- Av Mathias Boström, Smålands musikarkiv -

Det är alltid intressant att få frågor om material i Smålands Musikarkivs samlingar och vi gör så gott vi kan för att försöka besvara dem – det är såklart en viktig del av vårt uppdrag. En av arkivets flitigaste frågeställare på senare tid heter Christopher Dominique. Med utgångspunkt från sin bakgrund inom jazzen bedriver han idag vad som närmast kan liknas vid ett småländskt folk-musikaliskt missionsarbete. Hans stora engagemang gjorde mig nyfiken och jag bestämde mig för att byta riktning på frågorna och intervjuar Christopher.

Vi träffas efter hans föredrag på Släktforskningsdag på Växjö stadsbibliotek, där han just har berättat om släktforskning med koppling till folkmusik – ett av många tillfällen som pianisten Christopher Dominique inte försitter för att få berätta småländska spelmannshistorier och spela låtar. I bagaget finns numera alltid hans skiva Jazz ex Smolandia. Vol. 1 (2024), till vilken det också finns ett tillhörande nothäfte som innehåller de inspelade melodierna med ackordanalys, bilder, berättelser och qr-koder till inspelningarna. Många av Spelfolks läsare nickar nog igenkännande när de får höra att "Christina Nilssons vals", "Polska från Vrankunge" och "Näckens polska" finns med på skivan. Men här finns också de första utgivna inspelningarna av Christina Nilssons egen komposition "Wärendsmarsch" och del som Christopher själv anser vara den stora hitlåten: August Strömbergs käcka "Landsvägsrull från Vecerslöv".

Musikersläkt

Växjösonen Christopher Dominique kommer från en släkt med många musiker på båda sidor. Jazzen blev hans musikaliska utbildningsväg och han är idag frilansande musiker, kompositör, arrangör och producent bosatt i Skåne. Vägen till den småländska folkmusiken har dock varit lite krokig. Det började med att han utforskade sina skotska musikaliska rötter i projektet "Jazz in Scots" där han spelade in instrumentala jazzversioner av skotska folkliga melodier tillsammans med bassisten Johnny Åman, violinisten Filip Runesson och med Ola Salo på munspel (!). Som lite av en plöj hade Christopher dessutom gjort en 'småländsk nationalsång', där han översatt den amerikanska standardlåten "Georgia on my mind" men bytt ut delstalsnamnet mot hembygdens landskap. I denna veva slog det dock honom att han under sin uppväxt och skolgång i princip aldrig hade kommit i kontakt med eller

fått lära sig om det lokala och regionala musikaliska kulturarvet, det var istället The American Songbook som satt i ryggmärken. Christopher berättar att denna kunskapslucka fyllde honom med både en känsla av skam och vrede, i båda fallen starka känslor som fungerar som starka energigivare för hans intresse i och engagemang för den småländska folkmusiken. Så Christopher började med att införskaffa Magnus Gustafssons omfattande Småländsk musiktradition. Han har sedan genom direkta kontakter med Magnus och oss andra på arkivet och med hjälp av böcker och skivor ägnat mycket tid åt att tillägna sig melodier och berättelser om spelmännen.

En dörröppnare

Men till skillnad från många andra som också drabbats av folkmusiken dragkraft är Christophers primära drivkraft inte att bli en traditionell spelman och en del av folkmusikmiljön. Han vill i stället se sig som en dörröppnare till den småländska folkmusiken för de många i Småland, Sverige och världen som (ännu) inte har en närmare relation till denna musik. Paketeringen för att nå fram dit är genomtänkt. Utgångspunkten för Jazz ex Smolandia är instrumentala, behagligt jazzifierade versioner av melodierna, lite i samma ådra som Jan Johanssons berömda "Jazz på svenska". På volym 1 medverkar huvudsakligen samma ensemble som på den skotska skivan. I detta projekt är det viktigaste alltså inte att komma så nära en folkmusikalisk utförandep Praxis som möjligt, även om Christopher samarbetar

med flera folkmusiker på sina inspelningar (folkspelemannen Anders Svensson medverkar på den första volymen och exempelvis Ulrika Gunnarsson trallar på ett spår på den kommande). För att nå ut internationellt är "Småland" dessutom svårt att använda. Därför fick det bli Linnéts Smolandia, vilket även kan ses som en liten blinkning till Linnés vetenskapliga språk. Den internationella inriktningen har också gett resultat.

Intressant nog finns en stor andel av Jazz ex Smolandias digitala lyssnare i Sydamerika. Kanske ligger det ändå något i Carl Erik Söclings utskrällade iakttagelse, från mitten av 1800-talet, om likheterna mellan sydamerikansk och svensk folkmusik, säger Christopher med en blinkning och ett skrall.

Allt ge ut ett billigt nothäfte på engelska parallellt med utgivningen av inspelningarna är också en viktig del av projektet. Förutom att uppmuntra till eget musicerande ger nothäftet också möjlighet att presentera historier om spelmännen och låtarna. I många fall är ju människoödena förknippade med låtarna minst lika intressanta som det musikaliska innehållet, enligt Christopher. Berättandet tar även en stor plats i hans framträdanden med folkmusiken.

Musik för fler

Förutom sitt eget musicerande och berättande om den småländska folkmusiken är ett av Christopher Dominiques mål att få in mer kunskap om den lokala folkmusiken i skolundervisningen och stärka dess närvaro vid officiella evenemang och ceremonier inom kommuner och länet. För att ge folkmusiken den plats han menar att den förtjänar har Christopher exempelvis uppvakttat såväl Växjöns kulturchef som Kronobergs landshövding. De har fått veta vilken musikalisk resurs som finns i de småländska spelmännen och att de är beredda på en större plats i offentligheten. När det gäller del egna projektet är den andra volymen i serien snart färdig.

Med tanke på hur många bra småländska folkmusikmelodier som finns bevarade ser Christopher inget slut på Jazz ex Smolandia för egen del. Vi avslutar därför denna Fotnot med Al Jolson's klassiska uttryck ur The Jazz Singer (1927): "You ain't heard nothing yet!"

Mathias Boström, arkivchef Smålands Musikarkiv

Salut och hatten av! Kunglig medalj till Magnus Gustafsson

Litteris et Artibus instiftades 1853 av kronprins Carl (XV). Litteris et Artibus är latin och betyder Vetenskap och konst. Medaljen utdelas för framstående konstnärliga insatser inom främst musik, scenisk framställning och litteratur.

**8:e storleken i högblått band
tilldelas 2025:**

Riksspelman fil. dr Magnus Gustafsson
För betydelsefulla insatser inom svensk
folkmusik.

Grattis Magnus!

”Krympt i garderoben?”

Intresset för att storleksanpassa folkdräkter har inte minskat. Snarare tvärtom.

Under året 2024 erbjöd Dräktrådet i Kalmar län, dvs. Agneta Erlandsson, Irene

Nilsson, Gunnel Nazerian, Thea Östin och Mary Bjerstedt hjälp till ”behövande”

vid två tillfällen på våren och lika många på hösten.

Det kunde röra sig om folkdräkter, som ”krympt i garderoben”, men även material till folkdräkt, som legat i årtal och nu äntligen skulle färdigställas. Erbjudandet med storleksanpassning av folkdräkter återkommer vid tre tillfällen våren 2025, de två första på Hemsjön, Pukeberg och det tredje i

Oskarshamn. (Kalmar län är långt).

Bild:

Agneta kollar, så att passformen blir den rätta på livstycke från Öland.

Text och bild: Mary i Rismåla.

Om att dansa genom livet

Så roligt livet blir om man kan dansa sig igenom det! Redan som liten tyckte jag om att dansa. Jag minns all vi dansade schottis och vals hemma i köket: pappa, mamma och jag.

I skolan, på mellanstadiet, var det så roligt när vi ibland fick dansa på gymnasliktionerna. Det var danser som Fyrmanaschottis och Trojka, uppställningar om fyra och fyra eller tre och tre.

Som student i Lund deltog jag i en nybörjarkurs arrangerad av Lunds Studenters Folkdanslag. Utöver steglärning fick vi nybörjare även möjlighet att dansa med folkdanslagets medlemmar, som kunde alla danser. När det blev sommar dansade vi på en utedansbana i Lunds stadspark.

När jag bodde i Söderköping blev det motionsdans på Söderköpings Brunn. Där lärde jag mig Pariserpolka och Mazurka, som var nya danser för mig. I Söderköping startades en kurs i folkdans och den ledde vidare till bildandet av ett folkdanslag: Ramunder Spel- och dansgille, RSD.

Där dansade vi bland annat Hamburgska, en fartfylld polska. Andra favoriter var Mazurka från Östmark och Trisspolska. Det fanns många spelmän som gillade att spela till dans, så det kunde vara ett tiotal spelmän vissa danskvällar. Den nybildade föreningens första uppvisning gjordes på Söderköpings Brunn på Midsommarafton. Redan året därpå fick vi ansvaret för hela midsommarfirandet på Brunnen. Det innebar att skaffa löv och blommor till midsommarstången, stångklädning och

resning, dansuppvisning, lottteriförsäljning, godisregn mm. Förra året firade RSD 25-årsjubileum!

Mycket roligt har jag upplevt genom dansen, när jag var med i Svärtingesvängen och Träffpunktens dansare i Norrköping. Vi fick till och med dansa i kyrkan i samband med gudstjänst, både i Matteus kyrka i Norrköping och i Svärtinge kyrka. I Norrköping fanns även "Lördagsgruppen", där vi dansade polskor. Annat som berikat mitt liv är många danskurser, från Polska till Bugge och Streedance, samt flera dansresor både i Sverige och utomlands. Efter flytt till Huskvarna dansade jag motionsdans i Folkets park, sedan kom jag med i Huskvarna Folkdanslag. Då fick jag "börja om" med att lära mig alla "deras" danser, som Åltamannaengel, Trekarlspolska, Rundan och många flera. Huskvarna folkdanslag, denna aktningvärda förening som i år firar 90-årsjubileum!

**Eva Wackelin
Huskvarna**

Årsmöte 2025 för Huskvarna folkdanslag

Kvällen den 27 januari var det återigen dags för årsmöte på Öxnegården i Huskvarna och folkdanslagets medlemmar slöt troget upp. Vi hade fått en eminent ordförande för kvällens möte; Hans I. Jelm ställde upp och genomförde mötet med stor finesse. Valen till styrelsen genomfördes enligt agendan och vi fick tacka Eva Wackelin för sina år som vice ordförande och välkomnade istället Karin Lund som hennes ersättare. Vi önskar Karin lycka till.

Styrelsen ser ut följande:

Ordförande - Emma Karlsson
Vice ordförande - Karin Lund
Kassör - Kjell Aronsson
Sekreterare - Anna Heimersson
Dansledare - Christina Bjällmark
Material- och fastighetsförvaltare - Johan Heimersson (också ny på sin post)

Vår verksamhetsberättelse var, som vanligt, omfattande och vi blickade

tillbaka på allt vi gjort under 2024. Vi har träffats, inte bara på våra ordinarie träningskvällar, utan även vid ett flertal tillfällen träffat och dansat tillsammans med folkdanslag från närliggande omgivning. Hit räknar vi inte enbart folkdanslag från Småland utan blickar även ut mot Västergötland, där vi har ett fint samarbete med folkdanslaget i Ulricehamn.

Den största händelsen 2024 måste vi nog

var en fantastisk upplevelse i ett Arenda som visade sig från sin bästa sida med underbart väder och ett myller av deltagare från hela Norden. Detta kommer vi aldrig att glömma och vi ser fram emot NORDLEK i Danmark.

Jubileum 2025

Detta år firar Huskvarna folkdanslag 90 år. Detta kommer vi givetvis att fira och som det ser ut kommer det att bli en spännande, hemlig resa framåt hösten. Det ser vi fram emot!

Vi ser också fram emot ett nytt, spännande verksamhetsår och hoppas på mycket dans och många nya, spännande möten.

**Britt-Mari Arvidsson
Huskvarna folkdanslag**

utse de dagar vi deltog i NORDLEK. Detta

Smålands spelmansförbund inbjuder till

Årsmöte 22 mars

Nygatan 6, Växjö

Kl 15.00 – 16.30 Workshop med Mart Hallek,
Jönköping

Passa på att få lite inspiration och nya låtar!

Mart, som är född i Rättvik, har en rejäl
dala-repertoar men räkna också med några
pigga keltiska låtar! Mart är ledare för
Högt i tak som senare på kvällen ger en konsert
samt spelar till dans.

Anmälan till workshop på www.bilda.nu

Kl 17.00 Årsmöte Smålands spelmansförbund

Kl 18.00 har Valshuset sitt årsmöte

Kl 19.00 Konsert med Högt i tak

Därefter dans och buskspel.

Smålands spelmansförbund gör denna dagen i samarbete med
Valshuset i Växjö och studieförbundet Bilda.

Kallelse

Årsmöte för Folkdansringen Småland-Öland

Datum: lördagen den 22 mars 2025

Var: Församlingshemmet i Kärda
Kärdavägen till vänster om kyrkan och prästgården

Tid: Samling med förmiddagsfika från kl. 09.0
Mötesförhandlingar kl.10.00
Avbrott för lunch kl.12.00
Mötet avslutas med fika kl.15.30

Kostnad: 250 kr/deltagare

Anmälan: Senast den 1 mars 2025

Information skickas till föreningarna

Varmt välkomna till Kärda, väster om Värnamo

Folkdansringen Småland-Öland

Östbögillet's folkdanslag

Sy ett folkligt plagg

Lär dig sy ett plagg till din dräkt. Sy ett nytt plagg som t.ex. ett livstykke, väst, linneplagg eller kjol, förändra plagg som inte passar eller helt enkelt sy ett folkligt plagg att använda till din moderna klädsel. Ett folkligt livstykke utanpå en blus kan bli som ett smycke. Du får hjälp med hur du påbörjar ett nytt plagg som passar just din kropp och hur du klipper ut mönsterdelarna, du får lära dig de vanligast förekommande handsömnadsteknikerna i dräktsömnad och framför allt ger du dig tiden att jobba på din folkliga dräkt.

Kerstin Nordlinder Arlid har sytt folkliga dräkter i över 15 år och har utbildning från Sätergläntan i hand- och dräktsömnad och dessutom en pedagogisk slöjdläro-utbildning med i bagaget. Du är välkommen till kursen både som nybörjare eller om du vill komma vidare med ditt redan påbörjade projekt.

Kursledare: Kerstin Nordlinder Arlid

Tid: 8-9 mars kl. 9-16

Kursavgift: 1800:- medlem (Hemslöjden i Kronoberg), 2000:- ej medlem.

Kostnad för material tillkommer.

Plats: Hemslöjden, Vilhelm Mobergs gata 2, 35229 Växjö.

Anmälan: Via Slöjdkalendern (Hemslöjden.org) eller Hemslöjden i Kronobergs hemsida.

Sista anmälningsdag: 21 februari.

Din anmälan är bindande. Vid inställd kurs återbetalas kursavgiften. Du får ett välkomstbrev före kursstart. Där finns all praktisk information om hur du betalar och vad du behöver ta med dig.

KORRÖ FESTIVALEN

24-27 Juli
2025

TRIAKEL

TORSDAG 3 APR 2025

ÄLMHULT | MUFF | 18:00

FREDAG 4 APR 2025

VÄXJÖ | TJUREDA BYGDEGÅRD | 19:00

LÖRDAG 5 APR 2025

MARKARYD | TRARYD, VERDANDI | 15:00

SÖNDAG 6 APR 2025

ÄLGHULT | VERDANDIPARKEN | 16:00

MÅNDAG 7 APR 2025

LESSEBO | KULTURHUSET 51:AN | 18:30

TISDAG 8 APR 2025

LJUNGBY | KULTURHUSET GRAND | 19:00

ONSDAG 9 APR 2025

ALVESTA | KULTURKÄLLAREN | 19:00

Spel och Dans

Kantorns Kapell

Lördagen 5 april Kl. 18.00
Röda Ladan Skälby, Kalmar
Fri entré

18.00 Konsert Kantorns Kapell
18.45 Dans Kantorns Kapell
19.30 Fikapaus (Tag med egen fika)
20.00 Kalmar Spelmanslag
20.30 Dans till Spellista

Kalmarsundsansarna
Paul Lindgren 070-98 50 436

Arrangörer:
Föreningen Spel och Dans
Christina Rosengården 070-22 22 209

Kalmar Spelmanslag
Sune Johansson 070-5976784

nygatan 6

**VALS
HUSET**

valshuset.com

HÖGT I TAK

Lördagen den 22 mars 2025

NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

Läs mer

VÍIK

Lördagen den 12 april 2025

NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

Läs mer

J.TEX VÄXJÖ COUNTRY ROOTS

Lördagen den 26 april 2025

PALLADIUM | VÄXJÖ

Läs mer

Folkmusikcafé

med dansutläring, låtutläring och dans till gästade musiker!

Välkomna till
SPELTRÄFF med buskspel

i Hallaryds Sockenstuga
lördag 1 mars kl. 13:00

Anmäl att du kommer så får
du en fastlagsbulle!
vidar@musikfamiljen.se

**Hallaryds
Kulturgille**

Boka redan nu in sommarstämman 16 augusti.

Noter och skivor

Priser avser medlemspriser inkl. moms. Porto tillkommer. Beställningar mailas till: helene.ingvarsdotter@kalmar.se

DAAHL!
250:- (250:-)

Kantorns kapell
160:- (120:-)

Folkliga
koraler från
södra sverige
350:- (290:-)

Smålandslåtar
Noter 80:- (60:-)
CD 100:- (100:-)

MÅNGA FLER NOTBÖCKER OCH SKIVOR HITTAR DU PÅ
WWW.SMALANDSSPELMANSFORBUND.SE

Upp min Duva

En folkmusikmässa skriven av
Jeanett Walerholt Rousu
Arrangemang av Peter Rousu
Kör och folkmusikensemble
under ledning av Boel Dougan

Älmhults kyrka
1 juni 2025

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson

Redaktör: Jeanett Rousu

